

Varavaltuutettu Mirva Salosen ym. valtuutettujen aloite Raision kaupunginvaltuuston kokoustallenteiden tekstittämisestä

Kaupunginvaltuusto 30.01.2023 § 18

Varavaltuutettu Mirva Salonen jätti seuraavan aloitteen:

”Yhdenvertaisuuden edistäminen on kunnan yhdenvertaisuuslakiin perustuva velvoite. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan viranomaisen on edistettävä toiminnassaan tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti yhdenvertaisuuden toteutumista sekä noudatettava välillisen syrjinnän kieltoa. Yhdenvertaisuus tarkoittaa muun muassa sitä, että kunnan tarjoamat digitaaliset palvelut ovat saavutettavia kaikille eli digitaalisesti esteettömiä.

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta eli digipalvelulaki (306/2019) velvoittaa kuntaa tarjoamaan kaikki tarjoamansa digitaaliset palvelut saavutettavina. Lisäksi kunnan on huomioitava Suomessa laintasoisesti voimaan saatettu YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista. Siinä korostetaan vammaisten ihmisten osallisuutta ja mahdollisuutta itsenäiseen asiointiin myös digitaalisessa ympäristössä.

Raision kaupunki ohjaa kaupunginvaltuuston kokousten suorat lähetykset kolmannen osapuolen palveluun YouTubeen. Suorasta lähetyksestä jää palveluun julkaistu tallenne. Kokousten tallenteissa ei ole tekstitystä. Tekstittämättömät tallenteet ovat esimerkiksi kuulovammaisille ei-saavutettavia. Jos tekstittämättömiä, ei-saavutettavia kaupungin tallenteita tai videoita julkaistaan, voi käytäntö saattaa tietyt vammaiset henkilöt epäedulliseen asemaan. Se voi pahimmillaan johtaa epäilyyn välillisestä syrjinnästä.

Digipalvelulaki antaa 14 päivää aikaa tehdä tallenteille tarvittavat saavutettavuustoimenpiteet. Käytännössä tämä tarkoittaa tekstittämistä. Valitettavasti Raisiossa digipalvelulakia on tulkittu siten, että valtuuston kokoustallenteet ovat nähtävissä vain kaksi viikkoa. Tämä ei ole kuntaa velvoittavan säädöksen tarkoitus, vaan tarkoituksena on tarjota yhdenvertainen pääsy tietoon kaikille ihmisille.

Esitämme, että kaupunki huolehtii valtuuston kokousten tallenteiden saavutettavuudesta, ja että tallenteet jatkossa tekstitetään. Lisäksi esitämme, että Raision kaupungin verkkosivuilla raisio.fi julkaistu saavutettavuusseloste tarkistetaan ja päivitetään vastaamaan nykyistä tilannetta myös kolmannen osapuolen palveluissa julkaistavien tallenteiden ja videoiden osalta.

Saavutettavuus on vastuullisuutta ja kunnan velvollisuus on edistää yhdenvertaisuutta.

Lisätietoa aiheesta:

Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvaatimukset -sivusta:
<https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi>

Raisiossa 30.1.2023

Raision Vihreä valtuustoryhmä

Mirva Salonen
Nina Stenlund

Jani Suominen
Saila Rintee

Niko Toivonen
Aleksi Suro
Helinä Aaltonen
Niina Äikäs”

Janne Laulumaa
Jari Pulkkinen
Vesa Parantainen

Päätös Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 06.02.2023 § 49

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen viestintäpalvelujen ja päätöksentekopalvelujen valmisteltavaksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 29.05.2023 § 216

Valmistelija: vs. hallintojohtaja Anni Hakala ja viestintäjohtaja Mirkka Ruohonen, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Raision kaupunki tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden seurata kaupunginvaltuuston kokousta suorana verkkolähetystenä. Kokouslähetyksestä tehdään myös tallenne. Tallenne poistetaan verkosta 14 vuorokauden jälkeen ja/tai kun kokouksen pöytäkirja on julkaistu. Suoria verkkolähetystyksiä valtuuston kokouksista on seurannut vaihteleva määrä katsojia. Katsojia on ollut 10-15 henkilöstä laajempaan katsojajoukkoon riippuen kokouksessa käsiteltävistä asioista. Kokoustallenteiden osalta esimerkiksi edellisen valtuustokokouksen 24.4.2023 tallenne on kerännyt 193 katselukertaa.

Valtuustokokousten reaaliaikainen videointi verkossa ja verkkotallenteen tarjoaminen laajentaa asukkaiden mahdollisuuksia seurata kaupungin päätöksentekoa ja hahmottaa päätösten taustalla käytyjä keskusteluja. Valtuustotaltenteen tekstitys antaa mahdollisuuden säilyttää valtuuston kokoustallenteet esimerkiksi yhden vuoden ajan. Tämä tarjoaa asukkaille mahdollisuuden tarkastella päätöskeskustelua myös pidemmältä aikaväliltä.

Valtuustoaloitteestakin käy ilmi, että valtuustolähetysten tekstitys parantaisi päätöksenteon saavutettavuutta niiden ryhmien joukossa, jotka eivät pysty äänenä tuotettua kokousta tai tallennetta seuraamaan. Tekstitykseen on lähivuosina tullut useita palveluntarjoajia ja automaation osuus lisääntynyt. Tällä hetkellä valtaosa kunnista ja kaupungeista tarjoaa valtuuston kokouksista livelähetysten, mutta tekstitys ei ole vielä kustannus- ja ajankäyttösyistä yleistynyt.

Raision kaupunki kartoittaa syyskauden 2023 aikana palveluita, joilla tekstitys olisi mahdollista tehdä kustannustehokkaasti. Kartoituksessa etsitään erityisesti palvelua, jossa oletuksena on automaattisen puheentunnistuksen hyödyntäminen. Samalla arvioidaan muut mahdolliset vaihtoehdot, esimerkiksi lähetysten litterointi. Kartoituksessa punnitaan kaupungille aiheutuvat kustannukset ja työmäärä. Asia tuodaan päätöksentekoon vuoden 2024 talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Valtuustoaloitteessa viitattuun saavutettavuusselosteeseen tehdään tarvittavat päivitykset kartoitusvaiheessa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginvaltuusto 05.06.2023 § 81
136/07.02.01/2023

Esittelijä Kaupunginhallitus

Päätösehdotus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.